

Dr. W. G. A. Bonwill.

In de *Items of Interest* vindt men een korte levensbeschrijving en een uitstekend geslaagd portret van den ons allen welbekenden Amerikaan. De Redactie van dit tijdschrift meent een goed werk te doen door een en ander uit den levensloop van dezen merkwaardigen man te vertellen, naar aanleiding van het bezoek dat Dr. BONWILL dezen zomer aan verschillende Europeesche steden bracht en waarbij hij zich beschikbaar stelde voor het geven van voordrachten.

Elders in dit blad vindt men een verslag van zijn bezoek aan Amsterdam op 19 Sept j. l., waar zijne voordrachten en demonstraties met groote belangstelling gevolgd werden.

BONWILL is den 4en Oct. 1838 te Camden (Delaware) geboren. Tot zijn veertiende jaar bezocht hij de school en ging er toen op uit, eene kostwinning te zoeken. Zijn aangeboren handigheid en talent bracht hem met alle mogelijke vakken in aanraking; hij werkte achtereenvolgens als schrijver, timmerman, smid, kantoorklerk, enz. Hij had ook aanleg voor de beeldhouwkunst, en terwijl hij zich hierop toelegde, werd eens zijn aandacht getrokken door een gebit uit ivoor gesneden, hetwelk hem terstond op het denkbeeld bracht de tandheelkunde tot levenstaak te kiezen. Zijn vader evenwel weigerde hem te helpen, van meening zijnde dat er reeds te veel tandartsen waren. Hij liet zich hierdoor niet afschrikken, maar besloot zelf het geld te gaan verdienen dat tot bereiking van zijn doel noodig was. Hij werkte

vier jaren steeds met dit doel voor oogen, en kreeg op twintigjarigen leeftijd een aanstelling als onderwijzer. Na verloop van vijf maanden had hij 125 dollars verdiend, zoodat hij zijn kleermaker en verdere schuldeischers kon betalen. Zijn vader gaf hem toen nog 150 doll.; hiervan betaalde hij 50 aan Dr. HARRIS voor tandheelkundig onder-richt, en hield ten slotte 10 doll. over. Toen hij zich als dentist vestigde (in 1854), bezat hij slechts één pak kleeren, n.l. dat wat hij droeg, en hetwelk reeds zes maanden dienst deed, benevens een vier jaren oude overjas; daarbij moest zijn onderkleeding zoowel voor winter als zomer dienen. Niettemin wist hij in deze garderobe altijd netjes en zinde-lijk voor den dag te komen, zoowel in het openbare leven als in zijn operatiekamer; en daarbij was hij zoo fier als men maar wenschen kon. Van den beginne af was zijn succes verzekerd, ten eerste door zijn zelfvertrouwen — of verwaandheid, zooals enkele collega's het noemden — en ten tweede omdat hij tot zijn levensregel koos het motto, dat zijn Franschen wapenrok versierde: „In veritate est victoria.” Het volgende voorval uit het begin zijner praktijk is kenschetsend voor de nauwgezetheid waarmede hij zijn taak opvatte. Hij had geen vier dollars in huis om zijne huur te betalen, toen een dame hem bezocht, een geheel bovengebit van hem verlangende. „Ik zal wel betalen wat u vraagt”, zeide zij, „maar ge moogt die oude wortels niet verwijderen.” Het was een zware strijd voor „Billy”; „waarvoor heb ik dit vak gekozen?” zeide hij tot zichzelf; „alleen maar om geld te verdienen, onverschillig op welke wijze? Is de dollar bij mij almachtig, en moet ik dezen éénen keer mijn geweten maar in een hoek zetten ter wille van het geld?” Hij wendde zich tot zijne patient, en zeide: „Mevrouw, zulk soort werk kan ik niet afleveren”; en zij ging heen.

Dr. BONWILL kan met recht een geboren mechanicus worden genoemd. Men verhaalt, dat zijn vader, ziende dat

zijn negenjarig zoontje zich steeds met knutselwerk bezig hield, hem hiervan wilde afleiden en al zijn gereedschap in een kast wegsloot. Het duurde niet lang of de jongen was er in geslaagd een looper te maken, waarmee hij de kast ontsloot en zijne schatten heroverde. Toen de vader dit zag, besloot hij zijn zoon niet verder te beletten zich aan de mechanica te wijden. Dit werktuigkundig talent heeft hem den titel van den voornaamsten tandheelkundigen uitvinder van zijn tijd doen verwerven.

Het is merkwaardig, dat zijne vindingen nooit door iemand verbeterd konden worden, omdat hij niet rustte vóór zijn idee een in alle opzichten goed afgewerkten vorm had aangenomen. Verder wordt beweerd, dat hij met zijne uitvindingen meer geld heeft verdiend dan eenig ander tandheelkundig uitvinder.

Reeds in 1867, toen de toepassing der electriciteit nog maar zeer beperkt was, vervaardigde BONWILL zijn electrischen hamer, dien hij meer en meer verbeterde, tot het in 1870 een praktisch bruikbaar instrument was geworden. Zijne vermaardheid als goudvuller schrijft hij aan de deugden van dit instrument toe. Zijn "record" heeft hij gemaakt met een groote caviteit, die drie boekjes foelie vereischte en in $47\frac{1}{2}$ minuten gevuld werd. Nauwelijks was dit instrument verkrijgbaar gesteld, of hij construeerde zijn mechanischen hamer, aan welken door velen de voorkeur wordt gegeven. Daarna maakte hij een handstuk voor de machine, dat in een oogenblik in een hamer veranderd kan worden.

Zijn eerste boormachine dateert van 1869, toen hij nog te arm was om er patent op te kunnen nemen, zoodat deze vinding hem geen voordeel aanbracht. Spoedig daarna evenwel kon hij een verbeterde machine in den handel brengen, waarop hij patent had verkregen, en die nu nog algemeen door tandartsen wordt gebruikt. In 1872 vond hij eene machine uit voor chirurgisch gebruik. Een gebrekkig uitge-

voerde operatie, waarvan hij getuige was geweest, bracht hem op deze gedachte. Dr. GARRETTSON zeide van deze machine, dat zij in belangrijkheid op één lijn kon gesteld worden met de ontdekking der anaesthetica.

Dr. BONWILL heeft van al zijne vindingen en nieuwigheden exemplaren of modellen bewaard, die met elkaar een interessant museum vormen. Naar zijn eigen meening is zijn articulator de meest belangrijke van al zijne uitvindingen. Met behulp van dit instrument, dat gebaseerd is op Dr. BONWILL's ontdekking van den gelijkzijdigen driehoek der menschelijke onderkaak, kan hij een kunstgebit maken, dat aan alle eischen voldoet, die men aan de eigen tanden kan stellen.

Ook in de bereiding van goud- en tinfolie heeft hij zich verdienstelijk gemaakt, en nog vele andere nieuwigheden ingevoerd, die hier niet genoemd kunnen worden. Ook buiten zijn vak heeft Dr. BONWILL zich op werktuigkundig gebied verdienstelijk gemaakt.

Zoo heeft hij een stoom-injecteur uitgevonden om stoomketels met water te vullen: een Fransch ingenieur heeft zich deze vinding ten nutte weten te maken en is daardoor rijk geworden. De tegenwoordig veel gebruikte sluiting van schoenen met knopen is ook eene vinding van Dr. BONWILL. Ook de luchtscheepvaart verheugt zich in zijne belangstelling, en zal misschien later zijn naam opnieuw over de wereld doen gaan. Een honderdvijftigtal gedichten, door hem gemaakt, behooren wel niet tot de rubriek "uitvindingen", maar mogen hier toch vermeld worden als bewijs voor zijn veelzijdig talent. De meest geestdriftige erkentelijkheid viel hem te beurt te Parijs in het tentoonstellingsjaar 1889, toen hij op de schouderen zijner collega's door de zaal werd gedragen. Ook werd zijn werk meermalen door medailles bekroond. In zijne geboorteplaats evenwel werden zijne verdiensten, naar het schijnt niet, althans niet openlijk, erkend.